SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 116. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 20, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го ЧЕРВНЯ 1990 Ч. 116. РІК XCVII

ПОВСТАННЯ В'ЯЗНІВ ТРИВАЄ

Дніпропетровське (УПА, А. Фредекінд). — Як уже поідомлялося, в ніч з 14-го на 15-те червня в слідчій тюрмі Дніпропетровського повстали в'язні. Люди, які живуть поруч з в'язницею, чули постріли. Тюрму оточили військові, міліціонери, а також підрозділи ЗМОП (загони міліції особливого призначення).

Депутати Міської Ради повідомили, що в'язні вимагають зустрічі з депутатами Верховної Ради від Демократичного Бльоку, бо вважають, що тільки вони можуть їх зрозуміти. В'язні вимагають: скасування смертної кари; поліпшення умов утримання заарештованих; перегляду справ тих, хто вважає себе невинним; покарання тих, хто знущався над ув'язненими; допустити до них кореспондентів та громадських представників разом з депутатами, щоб вони побачили, в яких умовах утримують людей у в'язниці.

В'язні захопили продуктовий і промтоварний склади, пограбували санчастину і взяли закладниками трьох медичних працівників.

До тюрми прибули депутати Міської ради і депутати Верховної Ради Л. Табурянський, О. Ємець, В. Яцуба, В. Пустовойтенко. Спочатку прибули заступник міністра внутрішніх справ України, сам міністер Гладуш та кілька генералів МВС. Почались переговори, в результаті яких закладників було звільнено. Правда, заступник начальника УВС Дніпропетровської області Бевз повідомив, що закладників ніхто і не брав.

Коли у п'ятницю, 15-го червня, жінки і матері намагалися пройти до тюрми, то виявилося, що всі підходи закриті військами та міліцією. До людей виходили представники влади і намагалися їх заспокоїти, повідомляючи, що той чи інший вже здався і їх вивезли до іншої тюрми. Проте одна жінка отримала побачення зі своїм сином у СІЗО (слідчий ізолятор) і він розповів, що насправді власті хочуть вивезти неповнолітніх та жінок, а з рештою розправитись.

У п'ятницю, по полудні, 15-го червня на даху одного з захоплених повсталими корпусів було встановлено синьо-жовтий, а поруч чорний прапори.

Серед жінок, які зібралися на підступах до тюрми, але яких на відстані утримували міліціонери, відчувалося напруження, бо кожен з представників влади повідомляв щось зовсім інше. Було видно, що замість правдивої інформації їм кажуть, що кому прийде в голову. Увечорі з'явився депутат Табурянський і запевнив, що між в'язнями ніяких конфліктів немає, тепер їх приймають представники влади і записують їхні скарги. На запитання „з чого почалося?" Табурянський відповів, що наглядачі нібито побили дівчат, однак жодна з них не вийшла і не заявила про себе. Отже, це або чутка, а, може, дівчата бояться. Зрозуміло одне — люди були доведені до відчаю.

У п'ятницю вночі, 15-го червня, було повідомлено, що в'язні відмовляються їхати в інші тюрми чи в табори, вимагаючи гарантій. Знову запалав один з корпусів, почулися постріли. Жінки рвалися то тюремних стін, щоб умовити в'язнів здатися, але їх знову утримали ланцюги вояків та міліції. Приховування правдивої інформації привело до поширення різних чуток (що хтось утік, що ґвалтують жінок тощо). Депутати закликають не вірити чуткам і не розповсюджувати їх. Натомість громадяни запитують у представників влади, чому прокуратура не вживала ніяких заходів на скарги з приводу жахливих умов у тюрмах. Чи не тому, що весь час боролася з Рухом?

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР І. СЕНИК

Ню Йорк. — 64-ий Відділ СУА влаштовує в п'ятницю, 22-го червня, в будинку НТШ, 63 Четверта аве., авторський вечір колишнього політв'язня совєтських таборів поетеси Ірини Сеник. Початок о год. 6-ій вечора.

„Українські владики сподіваються зустрітись із Папою"

Ню Йорк (В.Б.). — Під таким заголовком з датою 24-го травня ц.р., появився допис Джана Тейвиса в офіціозі римо-католицької архиєпархії „Кетолік Ню Йорк". Автор пише: На вимогу Ватикану кількох українських владик мають у червні зустрітися з Папою Іваном Павлом II для обговорення майбутнього Церкви в Совєтському Союзі. Треба сподіватися, що з-поміж секретно висвячених десяти єпископів около шість прибудуть на зустріч 25-го червня ц.р.

Речник ватиканської преси заявив, що він нічого не знає про остаточні пляни такої зустрічі й відмовився від коментарів. Зустріч мала б бути милевим кроком вперед в ділянці відродження Церкви східнього обряду в Україні. Впродовж минулого року ця Церква здобула собі право реєстрації в місцевої влади й змогла відкрито молитися без втручення уряду. Зустріч дасть теж папі змогу мати прямий голос у полагодженні розходжень поміж Українською Церквою, Ватиканом та Російською Православної Церквою.

Спостерігачі кажуть, що цією зустріччю з єпископами Папа бажає виявити свою солідарність з українським народом і дати йому це до зрозуміння. Однією з проблем буде правдоподібно намагання Ватикану посередничити в теперішньому конфлікті щодо церковних будівель в Україні. Сподіваються, що в проводі української делегації буде Архиєпископ Володимир Стернюк, який останньо вийшов зі зустрічі католиків із православними. Представники Ватикану натякнув буцімто В. Стернюк надто гостро висував свої домагання.

Ватикан і московський Патріярхат Російської Православної Церкви встановили в січні спільну комісію. Архиєпископ В. Стернюк покинув переговори в першому засіданні комісії в березні ц.р.

Римські джерела подають теж, що Архиєпископ Франческо Кольосанно, ватиканський висланник до Москви, поїхав до українського міста Львова 19-го травня і зустрівся з українським Архиєпископом. Це була його перша поїздка по Совєтському Союзі від хвилини його іменування на становище представника Ватикану.

В Чикаґо відбулася чергова редакційна нарада ЕУ-Д

Чикаґо (ЕУ-Д). — Продовженням редакційної наради співробітників Енциклопедії Української Діяспори для опрацювання гасел з Чикаґо і стейтів Іллиной-Індіяна-Висконсин, що відбулася 31-го березня, була зустріч цієї самої групи в суботу, 2-го червня. В цілоденній нараді взяли участь, крім головного редактора ЕУ-Д д-ра Василя Маркуся та постійних працівників редакції (д-а Дарія Маркусь, Галина Заяць і Оксана Роздольська), такі запрошені співробітники для цього реґіону: мґр Еміліян Басюк, ред. Іванна Ґорчинська, д-р Роман Дражньовський, д-р Роман Залуцький, Анатоль Коломиєць, інж. Олексій Коновал, д-р Павло Пундій, д-р Степан Самбірський, проф. Мирослав Семчишин і д-р Дмитро Штогрин. В першій частині зустрічі ще взяло участь кілька інших осіб, що тепер не мали можливости прибути.

Після інформації про стан праці над цілою ЕУ-Д, а зокрема над її американським томом, що зробив головний редактор, відбулося обговорення і затвердження другої частини списка гасел на літери М-Я. У висліді докладної дискусії затверджено з виготовленого списка 401 пропонованого гасла — 383 та додано 16 нових гасел. Таким чином редакція опрацює для цього реґіону біля 400 гасел, серед яких є такі категорії: 293 — біографії, 58 організацій, установ, ансамблів, 32 — пресові органи, 16 — місцевостей. Так само визначено приблизну величину та автуру гасел. Деякі гасла вже опрацьовано, інші мають бути готовими до 31-го жовтня. Таким чином постане комплекс зразкових гасел для інших реґіонів ЗСА. Передбачається, що комплекс гасел з трьох середньозахідніх стейтів займе приблизно 8% великого тому „американських гасел".

Подібних реґіональних одиниць, назагал менших (окремі стейти, а у випадку Ню Йорку і Пенсильванії — по 2-3 комплекси) буде 20. Головний редактор займається їх оформленням та плянуванням праці вже тепер, але приступить до посиленої організаційно-редакційної праці, починаючи з 1-го вересня.

Вміжчасі, зокрема в час літніх місяців, редактор завершить редакційно-організаційну підготову для західньо- і східньоевропейських томів ЕУ-Д.

Подаємо адресу редакції ЕУ-Д: Encyclopedia of Ukrainian Diaspora, 2247 West Chicago Ave., Chicago, Ill 60622-4826.

ВИСТАВКА КАРТИН С. МИРОШНИЧЕНКО

Ню Йорк. — Виставка картин Стефанії Мирошниченко продовжена. Вона буде відкрита в суботу, 23-го червня, та в неділю, 24-го червня, від год. 1-ої по полудні до год. 8-ої вечора в галерії ОМУА, 136 Друга аве.

ФРАКЦІЯ КОМУНІСТІВ ПОГРОЖУЄ ВИЙТИ З ПАРТІЇ

Москва. — Як повідомляє московський кореспондент газети „Вашінґтон Пост" Дейвид Ремнік, в неділю у совєтській столиці відбулася нарада керівників Демократичної плятформи, фракції КПСС, яка вимагає докорінних змін у структурі і політиці партії.

На 28-му з'їзді КПСС, який відкривається 2-го липня, Демократичну плятформу будуть представляти 125 делеґатів. А всього в праці з'їзду візьме участь 4,700 осіб. Справа, однак, не в кількості делеґатів, а в наслідках прецеденту, що його має намір створити фракція.

На нараді переважною більшістю голосів була прийнята резолюція, в якій пропонувалося делегатам залишити з'їзд, якщо там не будуть прийняті рішення про припинення партійного контролю над армією, КҐБ і МВД, про відмову від побудови комунізму, як головної мети, про зміну назви партії і про проголошення її головним завданням побудови демократичного суспільства, основаного на принципах свободи, справедливости і солідарности.

Залишення з'їзду опозиційною групою, за задумом керівництва Демократичної плятформи, буде не просто демаршем, а кроком на шляху створення першої в СССР великої альтернативної партії. Нова партія, назва якої ще не визначена, за оцінками західніх спостерігачів, спирається на широку підтримку найширших верств населення. Московський кореспондент лондонської газети „Сандей Таймс" Джеймс Бдіц, наприклад, пише, що до нової партії ввійде не менш як півтора мільйона нинішних членів КПСС.

Агентство Ройтерс наводить слова деяких учасників наради. „Настав час порвати з цією партією, проголосити її аморальною і створити нову альтернативну організацію", — заявив один з керівників Демократичної плятформи Ігор Чубайс.

Заступник голови виконкому фракції Іван Лисенко закликав Міхаїла Ґорбачова відмовитися від поста генерального секретаря ЦК КПСС, додавши, що саме Комуністична партія привела країну на грань катастрофи.

Вийде Демократична плятформа з КПСС чи ні, у структурі Комуністичної партії, судячи зі всього, очікуються серйозні зміни.

КАЗКА „НА ДНІ МОРЯ" В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Музичне дошкілля при УМІ під проводом Марти Шлемкевич-Савицької ставить в неділю, 24-го червня, казку-пантоміму „На дні моря". Імпреза відбудеться в залі церкви св. Івана Хрестителя, Сенфорд аве. Початок о год. 3-ій по полудні. Дохід призначений для дітей-жертв Чорнобиля.

Герой чорнобильської трагедії є у критичному стані

Джерзі Сиѓі, Н.Дж. — Совєтський пілот Анатолій Грищенко, який протягом п'яти днів після вибуху на чорнобильській нуклеарній станції 26-го квітня 1986 року зробив чотири лети над високорадіоактивною зоною, знаходиться у важкому стані в лікарні в Сієтлі, Ваш.

А. Грищенко приїхав на лікування до ЗСА, маючи левкемію. Після перещеплення кісткового мозку 27-го квітня його стан погіршився, в наслідок інфекції легенів. У нього підвищилась гарячка та збільшились труднощі з диханням.

Лікарі Дослідного центру ракових захворювань ім. Фреда Гачінсона застосували респіратор для підтримки життєвих функцій організму хворого. Перещіплення кісткового мозку покищо є єдиною ефективною методою боротьби з левкемією, але успіх в великій мірі залежить від стадії захворіння.

КОНЦЕРТ УЧНІВ УМІ

Ню Йорк. — Український Музичний Інститут, Відділ в Ню Йорку, влаштовує в неділю, 24-го червня, концерт учнів кляс гри на фортепіяно, віольончелі та сольоспіву. Концерт відбудеться в залі Визвольного Фронту, 136 Друга аве. Початок о год. 5-ій по полудні.

В РУМУНІЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ АНТИУРЯДОВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

Букарешт, Румунія. — Агентство Ассошіейтед Пресс повідомляє, що антиурядові великі демонстрації в тій країні продовжуються далі. Фактично демонстрації почалися зараз таки після закінчення виборів коли населення довідалось про перемогу колишньої Комуністичної, тепер Соціялістичної партії, що її очолює колись близький співробітник осуненого і засудженого на кару смерти президента, першого секретаря Комуністичної партії і диктатора Ніколае Чаушеску, Йона Ілієску. Ця партія діє тепер під назвою Фронту Національного спасіння.

Як відомо, більші чи менші антиурядові виступи румунських патріотів відбуваються вже кілька тижнів на Університетській площі, тобто на головній площі Букарешту. Минулої середи Ілієску вислав проти демонстрантів військові частини і спеціяльні відділи державної служби безпеки, які вбили понад 10 осіб і поранили коло 200. Частину поранених режимники наказали вивезти до шпиталів на провінцію, щоб не викликати ненависти у населення столиці. Понад 250 демонстрантів були заарештовані агентами державної служби і багато з них ще й досі перебувають в тюрмі під слідством.

Найбільше критикують лідери некомуністичних партій президента Ілієску за те, що він, не маючи повного довір'я до армії, потаємно викликав вуглекопів з поблизьких місцевостей, які у великій кількості прибули тягаровими автомобілями і фактично окупували головні вулиці Букарешту. Вони знущалися над демонстрантами, збивали до крови жінок і дітей та кожного зустрічного, мстилися над керівниками демонстрації. Гірникам Ілієску сказав, що проти уряду виступають „фашисти", прихильники „залізної ґвардії" з часів Другої світової війни, які хочуть перевести у країні контрреволюцію і осунути теперішній уряд. У висліді розбишатства вуглекопів, поранень зазнали понад 500 осіб, а крім того вони цілковито знищили головну квартиру опозиційної партії, спалили приватні будинки лідерів демонстрацій, здемолювали видавництва багатьох газет. Урядові чинники допомагали вуглекопам тим, що координували їхні злочинні дії.

У понеділок, 18-го червня керівники опозиції домагалися в парляменті повного розслідування виступів армії і міліції та вуглекопів проти демонстрантів. Один із парляментаристів Раду Кампеану, голова Ліберальної партії заявив, що він вимагатиме створення спеціяльної комісії. Ліберальну партію підтримують також інші некомуністичні парляментаристи. Вони думають, що антинародні виступи війська і вуглекопів були ділом Ілієску і Фронту національного спасіння.

В неділю, 17-го червня, демонстрації знову відновились на Університетській площі. Тим разом не було видно військових частин, а уряд звернувся з проханням до демонстрантів не загострювати в країні ситуацію. Міліція допильновувала тільки порядок, але нікого не заарештувала. Ситуація далі залишається напруженою.

СВЯТОЧНО ВІДЗНАЧИЛИ ПОЯВУ ПЕРШОГО ТОМУ ІНДЕКСУ „СВОБОДИ"

Ст. Пол, Мінн. — Тут в Історично-Дослідним Центрі іміґрації при університеті Міннесоти в днях 14-15-го травня відбулося святочне передання першого тому індексу щоденника „Свобода", який обнімає час від 1893-1899 року, який вийшов друком на початку 1990 року.

Під час прийняття (зліва): В. Сохач, д-р Н. Гасселмо, ректор університету, У. Дячук і д-р І. Флис.

У святочному переданні цього першого тому взяли участь головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан і головний касир Уляна Дячук, проф. Леонід Рудницький з університету Ля Салл, який написав вступ до першого тому, і д-р Дейвид Марплс з Канадського Інституту Українських Студій.

Індекс, який розпочато тим першим томом, має становити найбільш повний історичний довідник цього найстаршого українського щоденника в ЗСА від початків його існування і ніколи досі такої праці не було про інші етнічні часописи. Це можна було здійснити завдяки фінансуванню цього проєкту УНСоюзом. Праці розпочала в 1983 році Марія Воробій, а перший том цього року закінчив Володимир А. Анастас, який перебрав провід над дослідами в 1988 році.

Перший том обіймає понад 20,000 гасел про події в Україні до створення етнічної української групи в ЗСА. Він обнімає усі справи, які були важливі для перших українських поселенців в ЗСА, включно також із передруками поезій та прози, які „Свобода" використовувала з української преси тих часів в Галичині. Цей перший том має 387 сторінок індексу, статтю як його вживати та інформаційний вступ пера проф. Л. Рудницького.

Учасники святочного передання першого тому індексу мали нагоду оглянути цілий Історично-дослідний центр іміґрації, в якому міститься архів 24 етнічних груп, поселених в ЗСА, які приїхали сюди з Південної, Центральної і Східньої Европи і Близького Сходу. Один з найбільших архівів є український. Пояснення гостям давали директор проф. Рудолф Веколі і діючий куратор Галина Миронюк, які підкреслили важливість для майбутніх істориків зложення індексу „Свободи". Гості бачили мікрофільми та інше приладдя для роблення індексу, як також перших 146 сторінок другого тому, який має бути закінчений в 1992 році.

Після полуденку, яким приймав гостей заступник ректора університету Міннесоти проф. д-р Леонард Кулі (естонського походження), відбулася офіційна частина передання першого тому в університетському клюбі. Проф. Р. Веколі дякував Українському Народному Союзові за довголітню вже підтримку проєкту, а відтак також слова подяки висловив публічно ректор університету Міннесоти проф. Нілс Гасселмо, який, між іншим, згадав у своїй промові співпрацю гетьмана Івана Мазепи зі шведським королем Карлом XII та висловив надію, що така співпраця буде і в сьогоднішніх часах поміж тими двома народами.

Головний предсідник

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ТІЛЬКИ МІСЯЦЬ ПІСЛЯ перемоги у виборах уряд румунського президента Йона Ілієску знайшовся в ситуації, з якої ніяк не міг виплисти на чисті води. Кульмінаційною точкою були чисельні протиурядові демонстрації та гостра критика уряду під час цієї багатолюдної маніфестації на університетській площі в центрі Букарешту. Ще більш небезпечним видалося становище уряду, як поліція відмовилася розганяти демонстрантів, а на підтримку війська уряд не був надто певний. Тоді президент І. Ілієску, не зважаючи на всі зміни в країні, виявився режимником попередньої системи за звернувся до здисциплінованих кадр шахтарів про допомогу та порятунок. Тисячі шахтарів минулого четверга, прибувши до Букарешту почали наводити порядки в такий брутальний спосіб, що за один день потрапили сильно, а може й назавжди зруйнувати міжнародну репутацію Румунії. Вістки про те, що шахтарі жорстокістю старалися навести якнайбільше шкоди політичним конкурентам І. Ілієску викликали сильне обурення країн Заходу включно зі ЗСА та поставили під знак питання чи отримає тепер Румунія допомогу, кредити і капіталовклади так конечно їм потрібні для економічного оновлення. Одначе Йон Паску, дорадник закордонної політики президента І. Ілієску, гостро зареаґував на закордонну критику, заявляючи, що закордонна преса зосередила свою увагу тільки на вчинках шахтарів, а нічого не говорить про те, яку небезпеку для уряду творили демонстранти.

В АНТІҐВІ, ҐВАТЕМАЛЯ, відбулася восьма з черги зустріч президентів країн Центральної Америки, за останніх чотири роки. Коли на кожній попередній конференції обговорювалися способи полагодження ідеологічних збройних непорозумінь, то цим разом, як зауважують закордонні політичні спостерігачі, всім присутнім на конференції було ясно, що принайменше на теперішню пору збройно-революційні конфлікти після цілого десятиліття не є на часі. На переміну цим разом почали застановлятися над можливостями окремих та спільних економічних поліпшень, бо, як зауважили спостерігачі присутні на конференції, вперше дійшли до заключення, що проблемою Центральної Америки не є виключно різниці політичних поглядів, але, в першу чергу соціяльно-економічний упадок, який спричинює збройні сутички.

В АМЕРИЦІ

ШЕФ ПЕРСОНАЛУ БІЛОГО Дому Джан Сануну збирається їхати до Москви, щоб допомогти Міхаїлові Ґорбачову організувати президентський офіс. Плян цієї поїздки народився під час перебування совєтського президента в Америці. Дж. Сануну — найбільш переконаний прихильник ринкової економіки та стійкий ворог будь-якого втручання держави в економіку. В минулому — успішний інженер, засновник інженерської фірми, університетський викладач, губернатор стейту Ню Гемпшир, Дж. Сануну є прикладом консервативного республіканця, який в Адміністрації Дж. Буша найкраще розуміє безнадійність половинчатих „реформ" горбачовського режиму. Тому дуже тяжко уявити його в ролі помічника М. Ґорбачова, якому здається, що можна встановити чітку роботу в канцелярії президента, не дивлячись на те, що навіть у міністерствах немає жодного порядку. М. Ґорбачов хоче побудувати щось по-американськи в країні, де все розвалюється, навчити працювати по-американськи людей, які від дитинства не звикли працювати. Він мріє перейти від варварського комунізму до високоорганізованого вільного суспільства, обминувши при цьому проміжні стадії.

ШОСТА МІЖНАРОДНА конференція з АІДС, найбільший світовий форум вчених, науковців та політиків, присвячений проблемам цієї хвороби, почався в середу, 20-го червня, в Сан Франсиско. Вперше ця конференція відбувається в місті, яке є меккою гомосексуалістів, що організували понад 100 груп бойкоту американської іміґраційної політики, забороняючої в'їзд до країни осіб заражених АІДС. Очікуючи великі демонстрації гомосексуалістів та їх прихильників, які цілком „випадково" цього тижня відмічають Тиждень гордости гомосексуалістів, озброєна поліція спеціяльно приготувалась для відпору. Епідемія АІДС почалась в ЗСА дев'ять років тому та стала причиною смерти понад 80,000 американців. В 1987 році в країні був прийнятий закон, який забороняє в'їзд заражених осіб, що стало основною причиною бойкоту гомосексуальних груп. Адміністрація Дж. Буша вже двічі послабляла цей закон, надаючи 10-денні візи всім без вийнятку на шосту Міжнародну конференцію, яка завершиться в неділю, 24-го червня, виступом секретаря Департаменту здоров'я та обслуги населення Луїса Салливана. Цієї ж неділі на завершення Тижня гордости гомосексуалістів в Сан Франсиско плянується велика парада.

В АЛАБАМІ БУЛО затримано 63 китайців, які нелеґально прибули до ЗСА з Панами. Іміграційна служба країни очікує масовий наплив нелеґальних еміґрантів, які через Панаму намагаються дістатися до ЗСА. За приблизними підрахунками, в Панамі перебуває 35,000 китайців та 15,000 кубинців.

СЕКРЕТАР ТРАНСПОРТАЦІЇ Самуель Скіннер та директор Федерального летунського управління Джеймс Бюсі повідомили на пресовій конференції у Вашінґтоні про цілий ряд нових заходів для запевнення безпеки на американських летовищах. Дж. Бюсі сказав, що всі летунські компанії повинні встановити модернізовану рентґенівську апаратуру та підвищити якість детекторів металу, через які переходять на летовищах пасажири. Летунські компанії, які здійснюють лети на міжнародних лініях, повинні зголошувати відповідним державним службам ЗСА будь-які попередження від анонімних осіб чи організацій.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00 на півроку $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
чеки money orders виставляти на Svoboda
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий уряд в Ізраїлі: загроза війни

У понеділок, 11-го червня ц.р., ізраїльський парлямент, „кнессет", висловив довір'я двома голосами, що переважили терези, 61:59, новому урядові, що його склав колишній прем'єр Їцак Шамір. Знамениту характеристику цього уряду і можливі вагомі наслідки його постання знаходимо в престижовому журналі „ЮС Нюз енд Ворлд Репорт" з дати 18-го червня ц.р. п.з. „Гострий зворот направо в Єрусалимі": „Прем'єр Їцак Шамір наважився встановити найправіший уряд за всю 42-річну історію Ізраїля, і арабські вороги, приятелі з ЗСА і критичні (жидівські) земляки готуються до зудару. Тоненька двоособова більшість, що її зліпив Шамір у 120-членному „кнессеті", скриває сама в собі зерно незгоди. Традиційно консервативна партія Шаміра „Лікуд" об'єдналася із крайніми правими радикалами, ортодоксійними та ультраортодоксійними рабинами і навіть з одним дезертиром з Робітничої партії. Дехто передбачає, що те партнерство розлетиться у найближчому місяцях.

Проте Шамір запевняє, що він доведе до законом передбачених виборів у 1992 році. Лідер партії Лікуд сказав чимало таких слів, які прохолодили відносини з Америкою та відштовхнули від коаліції з ним Робітничу партію тому 12 тижнів. Він натякнув, що силою здавить повстання палестинців на правому березі Йордану й у смузі Ґази і що поширить жидівські колонії на окупованих арабських землях. Він хоче таки реалізувати свій плян виборів на окупованих арабських землях і легковажити собі поради Вашінґтону. Труднішими стали можливості покращання відносин з Америкою. Насправді — вони погіршаться, коли Шамір буде іґнорувати застереження Америки, Совєтського Союзу і арабського світу та поселюватиме на окупованих арабських землях 20,000 совєтських жидів. Призначення реакційного Аріела Шарона на міністра іміґрації тільки посилить схвилювання Вашінґтону...".

Президент Джордж Буш заявив у ході цієї близько тримісячної кризи уряду в Ізраїлі, що він готов розмовляти з кожним тамошнім урядом. Але невідомо, чи Буш захоче розмовляти з Шаміром, коли цей — всупереч своїй першій заяві, що прагне „миру", — буде поводитися просто провокаційно. Єгипетський президент Госні Мубарак заповів уже, що дальша колонізація окупованих арабських земель жидівськими іміґрантами викличе війну. Шамір легковажить собі це, полягаючи на збройну силу Ізраїля та традиційну приязнь з Америкою. Може грубо завестися. Жидівський світ страшення вразливий на точці гітлерівського „голокосту" і не можна дивуватися цьому. Але створення собі фашистського уряду задля власної амбіції влади — це страшенне небезпечне перетягання струни. Згаданий вище американський журнал правильно згадує також критику збоку жидів у діяспорі, головно в Америці, яким не сподобається політика нового уряду в Ізраїлі, що провокуватиме всіх і вся. Американські жиди складають велетенські суми на допомогу Ізраїлеві, але вони найтісніше пов'язані з всією дійсністю у ЗСА, де здобули собі величезний вплив на державно-політичну й економічну верхівку завдяки засобам масової інформації, здебільшого в їхніх руках, і завдяки своїй участі у фінансово-промисловому і торговельному світі. Загроза інтересам ЗСА є загрозою також інтересам жидівської громади в ЗСА, численнішій, як жидівського населення Ізраїля.

А в інтересі ЗСА лежить не тільки приязнь з Ізраїлем, але й із великим арабським — прозахіднім — світом. Коли у великій мірі відпала загроза аґресії від СССР — змаліла вагомість ролі Ізраїля, як демократичної країни на шляху СССР на Середній Схід. І арабський світ сьогодні куди-куди мілітарно й економічно сильніший, як був в часах перших ізраїльсько-арабських воєн. Особливо загрозливим своєю мілітарною силою став Ірак, Савдійська Арабія та Єгипет не ті, якими були колись. Єгипет усе ще є єдиною арабською країною, яка зберігає дипломатичні зв'язки з Ізраїлем, але Госні Мубарак і йорданський король Гуссейн користуються традиційно великою повагою і в арабському і в американському світі. Все це разом складається на висновок, що Їцак Шамір не тільки ростом малий, але й форматом державного мужа. Наполеонський комплекс цього невеличкого чоловіка може стати загибіллю його самого і його батьківщини.

Володимир Барагура

ЗМІНА ВАРТИ

„Дорога молодим!"

Життя нації так, як життя одиниці, чи всього людства, це нерозривний, безконечний ланцюг цупко спаяних окремих ланок — людських поколінь. І, хоч старше покоління відходить а його місце займає молодше, то відхід старшої ґенерації не є безслідний — вона залишає по собі наслідця. Якийсь час оба покоління співіснують і співдіють, хоч поміж ними інколи є великі різниці, те, що популярно називаємо „прірвою поміж поколіннями".

Старше покоління, яке унаслідило і всотало в себе досягнення попередників, передає свій досвід і здобутки своїм наслідникам, а невдачі старших дають молодим матеріял до критичних роздумів. Нове покоління, перебравши відповідальність і провід національного життя, перетворює на свій лад здобутки батьків, бо життя змінливе і кожний відрізок часу, кожен період, кожна епоха вимагають нового підходу до життьових явищ, до проблем, до іншої на них реакції та до шукання шляхів, метод і засобів їх розв'язки згідно в вимогами часу.

Хід людського життя, людських одиниць, спільнот та усього людства, це закономірний процес. Він споконвіку підлягає в основному таким самим законом з деякими відхиленнями. Залежно від духа часу та його потреб — біологічно-фізичних, матеріяльно-побутових, філософічно-світоглядових, ідеологічних, чуттєво-емоційних.

Процес такого зазублення окремих кілець життєвого ланцюга спостерігаємо теж у нашому суспільному організмі теперішньої історичної доби. Лави старшого покоління проріджуються за законом життя-смерти, люди похилого віку, відігравши свою життьову ролю сходять зі сцени — молодше покоління на досвіді попередників творить власну візію й концепцію життя. Хоч воно в дитячих і юначих роках зростало в довкіллі та формувалося підо впливом своїх батьків, то одночасно воно всмоктувало й нові ідеї, творило новий стиль життя, відхилялося від стандартних норм, способу думання та форм діяння старших, бо дотеперішня розв'язка життєвих питань їм не відповідала.

Ці різниці поміж двома поколіннями помітні зокрема в нашому суспільстві з уваги на різні історично-політичні обставини, та на різне довкілля, в якому формувалася психіка нашої нації та наших батьків, а в яких приходиться формувати народженому й вишколеному поза межами батьківщини молодому поколінню, а саме в англосаксько-американському світі.

На місце колективної громадської праці, яка поза заробітком на прожиток проходила під гаслом безкорисного обов'язку „ревних працівників на народній ниві", проходить метка, амбітна, ідивідуалістична ініціятива з готовістю протиставитися викликові долі, щоб власними силами доконати заплянoване діло, здобути життєвий успіх, зробити кар'єру в безмежних можливостях американського життя.

В теперішніх умовах такий тип людини потрібний, навіть конечний, щоб успішно втриматися на поверхні життя й добитися успіху. Американська життьова філософія позбавлена мрійництва, ідеалізму, романтики. Навіть часто вживаний вислів „американська мрія" („american dream"), це конкретний образ чітко наміченого пляну до здійснення, а не міраж, омана, мариво в мріях на яві, чи в снах, які ніколи не ввійдуть у стадію конкретного вияву.

Американська філософія повсякденного життя у своєму підході до життєвих явищ наскрізь ділова, „бизнесова", позитивістична, емпірично-прагматична. Вона не боїться риску, вона дивиться на проблеми з чисто практичного становища. Вона базує свої концепції й пляни на динаміці, на фактах, на досвіді. Єдиним пробним каменем є для неї доцільність дії, її конкретні, видимі, практичні наслідки без дошукування причин, чи стосування теоретичних наукових дослідів. Це бачимо сьогодні у розбіжностях гасел і їх здійснювання в ділянці „людських прав", „самовизначення поневолених народів" тощо. Як ці гасла не приносять в даний момент конкретних бажаних наслідків і користи — їх ховається під зелене сукно, бо торговельні взаємини й економічні досягнення важливіші від ідеалістичного поняття свободолюбства.

Стосування методики позитивізму, емпіризму та прагматизму нашим молодим поколінням виправдує себе деякими конкретними здобутками у зв'язку з сучасним відродженням нації. Це помітне зокрема в ділянці матеріяльної допомоги батьківщині, нав'язування контактів з її провідною верствою, впливи серед американських рядових чинників. Молодше покоління індивідуально, або невеличкими професійними гуртками добивається кращих досягнень, ніж наші естаблішменти з тяжким адміністраційним апаратом, покликані до харитативної акції, чи ведення національно-державницької політики й дипломатії. Вони обмежуються до паперової акції, проголошування заяв, закликів, резолюцій, протестів, але їхня виконна апаратури нежиттєва, неефективна. Їхня діяльність проявляється у скликуванні з'їздів, нарад, ялових засідань,

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

М. Рябчук: „Молода Україна — нова поезія вісімдесятників"

Культурно-Громадський Клюб в Дітройті, користаючи з короткого перебування Миколи Рябчука з Києва, запросив його дати відчит про сучасну українську поезію.

Щоб якнайкраще донести до присутніх ці твори, члени колишнього Гуртка живого слова, який в минулому дав нам незабутні вечори художнього читання клясичної та сучасної української поезії, в складі Віри Андрушків, Володимира Грушевича, Люби Китастої, Юрія Розгона та Миросі Стефанюк, читали вибрані поезії цілого ряду поетів.

Микола Рябчук, в одній особі поет і критик, подав всесторонній огляд цього многогранного явища, яким є сьогодні наша поезія.

У якій атмосфері, якийнебудь український творчий дух міг проявитись в останніх кількадесяти роках, нам усім відомо. Як сказав київський критик О. Гриценко: „Окрім вогню, окрім розпеченого заліза, був ще пронизливий холод, що не вбиваючи митця фізично, вистуджував його душу, гасив у ній іскру таланту, полум'я віри в правду в себе і свій народ".

І так, як в тридцятих роках ми мали „розстріляних" поетів та в останньому десятилітті ми мали покоління „задушених".

Отже не випадково перший том своєї поезії Микола Рябчук назвав „Зима у Львові". Перший вірш, який визначає настрій збірки звучить так:

Ось і я, любі мої поети,
беруся за вірші,
Атеж і я впадаю в цю
давну спокусу
досконалити світ.
І ось зігріваю замерзлих
птахів,
Випростовую обвуглені
крила голубів
Може щось зміниться
здійметься вітер,
Розправляться крила
І не посиплеться тирса,
І очі скляні оживуть.

І дійсно — ці очі ожили. Бо це з'являється ціла плеяда поетів, які довгими роками, якщо і щось творили, то свою творчість тримали заховану. І влучно цю поезію названо „герметичною". І разом з ними сьогодні вже свобідніше виявляють свою творчість нові поети. І так виринуло специфічне явище на Україні, що батьки разом із своїми дітьми, стали вперше друкувати свої твори.

Зміняється радикально зміст поезії. Ніхто вже не оспівує фіктивних чи видуманих осягів комуністичної влади.

Але довгі роки брутальних переслідувань, фізичного нищення найкращих творчих сил, відокремлення від решти світу, витиснули на українській поезії тавро провінціоналізму і пересічности. Світ малощо знає не тільки про нашу поезію але також про наш народ. Тепер доступ до світової літератури вже вільний. Нова українська література поглинає в себе її зміст і тим самим вона стає співзвучна до поезії світу.

Не забувають молоді поети про терпіння своїх батьків. Як промовисто звучить вірш Василя Герасименка „Мій батько в тифозному бараці читав старий завіт". Яка журба за рідну мову у вірші Івана Масковича, коли просить дитину боронити і плекати рідну мову, бо може прийти час, „що навіть солов'ї забудуть нашу мову".

Відчитані були найбільш маркантні поеми із збірки Ігоря Ремарука „Вісімдесятники".

Микола Рябчук насвітлював підложжя чи ґрунт, на якому більшість з них виросла, вказуючи на цю дійсність, в якій поети жили. Постаючи в атмосфері душевної облоги, ця поезія ще сьогодні скупа навіть не тільки на слова, але також і на емоції.

Омелян Твардовський

ТАМ ДЕ ПОЛІТИКА СПОРТОВІ НА ЗАВАДІ

II.

Ще інший автор, Г. Соколовський з Харкова в „Спортивній газеті" з 26-го травня 1990 року, між іншими писав: „— Я щирий прихильник політичного та економічного суверенітету України, її неподільної єдности, підтримую ідею створення Української Спортової Асоціяції, бо спортивний суверенітет мусить бути одним із проявів державності України". Після опублікування більшого числа листів і статтей симпатиків українського спорту, як теж ряду спортовців і тренерів, київська „Спортивна газета" в числі 61, 1990 року помістила врешті обширну статтю свого чільного співробітника, майстра спорту, члена президії Федерації легкої атлетики України — В. Маєвського.

У цій статті, що вповні присвячена створенню Національного Олімпійського Комітету України, п.з. „Справи чи бюрократичні ігри?", Маєвський писав: „Насправді, як можна говорити про аполітичність Оліміяд після того, коли до Монтреалю з суто політичних причин не приїхали добрі три десятки делегацій африканських та арабських країн, московську Олімпіяду ігнорували понад 60, а у відповідь до Лос Анджересу не прибуло 14? Після Олімпіяди в Сеулі чимало країн встановили з Південною Кореєю дипломатичні відносини. До речі, наші керівники добре відчувають тісний зв'язок проблем Олімпійського комітету республіки з національним питанням. І оскільки національне і націоналістичне часто стоять дуже близько, а націоналізм, як ми знаємо, страшний, то ми насамперед побоюємося, щоб у будь-якому національному питанні не було проявів націоналізму. Оце побоювання врешті і відбилося в назві комітету. Насправді, чому Олімпійський комітет України, запитав Маєвський, а не Національний Олімпійський Комітет України чи Український Олімпійський Комітет? А тому — далі пояснює автор, що це було б занадто відверто, схоже на націоналізм. Звідси й безлика назва — так спокійніще. І хоч Міжнародний Олімпійський Комітет не регламентує назв національних олімпійських комітетів, — далі пояснює Маєвський,-Російська республіка не соромиться називати свій майбутній НОК — Російським Олімпійським комітетом. А в нас, щоб, боронь Боже, ніхто нічого не подумав — Олімпійський Комітет України".

Далі Маєвський пише: „Олімпійська хартія, на яку так люблять посилатися люди, які її не читали, між іншими, передбачає, що Національний олімпійський комітет є єдиною організацією в даній країні, яка вирішує всі питання пов'язані з участю в Олімпійських іграх, Організації олімпійських ігор на її території тощо. Єдиною!!! Саме на цій підставі НОК-и Великобританії, Австралії, Італії та ще кількох країн всупереч позиції своїх урядів ухвалили рішення післати команди на московську Олімпіяду". З іншого боку, дальше відмічує Маєвський, чи треба перелічувати ті організації, які примусили НОК СССР не посилати делегації до Лос Анджелесу. Не будемо говорити про вищі інстанції, та чи можемо ми хоч уві сні уявити собі, щоб наш НОК не виконав вказівки хоч би Держкомспорту СРСР, маючи, до речі, до останнього часу своїм головою голову Держкомспорту? Давно не секрет — пише дальше Маєвський, — що в нас основні проблеми олімпійського руху вирішуються постановами ЦК КПРС і Ради Міністрів, які потім дублюють Держкомспорт і в останню чергу — НОК. А підготовка і участь в Іграх на 99 процентів лежить на апараті Держкомспорту СРСР і республік. Ось чому рішення пленуму творчих спілок Латвії про відновлення дії Латвійського Олімпійського Комітету було сприйняте, як вибух бомби. А 19 листопада 1988 року в Ризі на зборах спортактиву республіки був створений тимчасовий НОК Латвії... І от тут, як манна з неба, з'явилася можливість порятунку в розширенні системи НОКв. Спасибі прибалтійським республікам — вони мимоволі вказали рятівний шлях. А тепер трохи відволікнемось і ознайомимося з довідкою про Національний Олімпійський комітет Монако. Отже — продовжує Маєвський, Монако — держава на березі Середземного моря. Площа — 1,9 кв.км. (!), населення — 23 тисячі чоловік. Має визнаний Міжнародним Олімпійським Комітетом НОК. Спортсмени Монако від 1920 року брали участь в усіх Олімпійських іграх, крім 1932 і 1956 років. Виступали в змаганнях з академічного веслування, гімнастики, легкої і важкої атлетики, парусного і стрілецького спорту, плавання, фехтування. Залікових місць у шістках не займали. Здається, зрозуміло, що Олімпійський комітет Монако займається участю своїх спортсменів в Олімпійських іграх. Добре зрозуміло — наводить далі Маєвський — також, що Україна — не Монако, бо в одному Київському університеті навчається із заочниками більше студентів, ніж Монако населення. Ясно і те, що, на відміну від Монако, Україна має добрі дві сотні олімпійських чемпіонів".

Далі Маєвський цитує окремі точки проєкту Статуту Олімпійського Комітету України й пояснює: „От і все. Діємо 'в межах Спартакіяд народів СРСР', 'сприяємо разом з іішими'. А справжній НОК, такий хоча б, як у Монако, діє сам і тільки він, без Державного комітету спорту при князі Монако...".

„Підсумовуємо. Ще таке пропонований комітет України? Він не національний, бо соромиться навіть такої назви. Він не олімпійський, бо не може вирішити ня-

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПИСАННЯ ЛИСТІВ ДО ПРЕЗИДЕНТА

В писемних зверненнях до найвищих представників влади в ЗСА треба обов'язково дотримуватись устійнених куртуазійних форм, які зобов'язують всіх громадян.

Як правильно писати (Correct forms of address) можна знайти в численних посібниках, книгах етикети та словниках в будь-якій публічній бібліотеці.

На жаль, ми українці, рідко стосуємо обов'язуючі форми, а пишемо до Президента і інших державних достойників „по своєму". Такий спосіб писання не тільки не вдоволяє адресатів, але що гірше принижує нашу громаду в опінії державних властей і американського народу.

Правильно оформлений лист повинен виглядати так:

Адреса: The President, але не President George Bush. Імени і прізвища президента в такому листі ніколи не пишеться, бо титул President означає конституційну інституцію перманентної влади голови держави.

Звернення (opening): В ділових письмах є Dear Sir або Mr. President.

В змісті листа є коротке з'ясування справи без довгого вступу і зайвої арґументації.

Закінчення листа: Respectfully, або Respectfully yours, але ніколи Sincerely yours.

Листи до членів кабінету і членів Конґресу мають також устійнену форму:

Адреса: The Honorable — в наступній лінії ім'я і прізвище з поданням ресорту членів кабінету наприклад, Secretary of State, а до сенаторів і конґресменів подається: United States Senate, або House of Representatives.

Звернення (opening) до всіх згаданих тут осіб є: Sir, або Madam.

Закінчення листа: Respectfully, або Sincerely yours.

В.С.
Вест Орандж, Н.Дж.

о. Михайло Гаврилів

ПОЇЗДКА В СЕЛИЩЕ ПОЛІСЬКЕ

II.

О годині 3-ій на площі біля райвиконкому розпочався мітинг, що його провадив голова райвиконкому. Серед цих, хто виступав, був і місцевий православний священик о. Василь Степанчук, який промовляв російською мовою. Згадав під час виступу про Димитрія Донського і Олександра Невського (?!), багато говорив про героїзм пожежників, що в момент вибуху загинули біля реактора ЧАЕС. Він прочитав з газети звернення голови Української Православної Церкви, київського митрополита Філарета поукраїнськи. Цікавим хіба є й те, що коли на мітинг прийшла група греко-католиків (священик і монахині були одягнені в чернечі строї-габіти), то люди розступилися і дали зробити їм місце напереді. Цікавим і конкретним виступом був виступ п. Затхея, який прочитав звернення до властей з вимогами негайної евакуації населення й іншими необхідними заходами, щодо заражених людей. Його виступ, як і виступи інших активістів зустріли оплески, натомість на виступи представників влади люди реагували з обуренням і навіть свистом та вигуками „Ганьба".

Священик УКЦеркви у своєму виступі зупинився на темі Чорнобиля у трьох аспектах: Чорнобиль, як знак часу і сповнення пророцтв, Чорнобиль — як попередження, Чорнобиль — як об'єкт милосердя. Виступ священика УКЦеркви люди сприйняли з великою увагою і в тиші. Коли закінчувався мітинґ, дві жінки перед мікрофоном почали сварку із партійцями і представниками влади, і це могло закінчитися непередбаченими наслідками. Священик УКЦеркви запропонував нагайно розпочати Молебень і Панахиду. Це вперше у селищі Поліське при участі приблизно 6-7,000 людей на площі відправлялося Богослужіння, а саме Молебень у честь Пречистої Діви Марії. Православний священик чомусь не бажав брати участи, хоч і його було запрошено. Всі учасники зосереджено брали участь, багато з них співало. Характерно, що майже ніхто не покинув площі, навіть представники влади.

Відтак була Панахида за всіх, що померли від радіяції у цьому числі й за щойно померлу Ірочку Суботу, що померла від левкемії. І перед Молебнем і перед Панахидою священик УКЦеркви пояснив коротко людям про суть молитви і її значіння. Після — „Вічна пам'ять" хор заспівав дві пісні: „Боже вислухай благання" і „Прощай, товаришу, прощай", які в цю хвилину звучали надзвичайно актуально. Відтак розпочався траурний, мовчазний і сумний похід вулицями Поліського. Несли гасла на тему дня. Дві маленькі дівчинки несли транспарант з написом „Я хочу жити!" Греко-католики подорозі відмовляли вервечку. Коли вернулися знову на площу, хор виконав пісню: „Чуєш брате мій", пісню майбутніх поліських еміґрантів. Цікавим було і те, що дорогою поліщуки зібрали гроші для галичан-гостей і таки намагалися їх подарувати. „Це ми вам повинні допомагати, а не ви нам" — відповіли греко-католики і навідріз відмовились від грошей. Відтак група відвідала православний храм і священика о. Василя Степанчука. У храмі співали воскресні пісні. Православні залюбки слухали, приходили до священики УКЦеркви за благословенням. Священик УПЦеркви пригостив у себе дома греко-католиків. Під час розмови виявилося, що катехизацію населення він не розпочинає тільки тому, що не немає розроблених тематичних плянів від Філарета з Києва, що влада не погодилася на використання приміщень клюбу чи інших приміщень для катехизації, що відправляти Богослужіння українською мовою не бажане, бо у Поліському багато росіян (!!!) і білорусів, що він практикує т.зв. загальну сповідь. Священик о. Василь радо допоміг купити квитки на автобус до Києва. Відчувалося, що ця людина має страх, що бурхливі події і актуальне життя проходять мимо його служіння, що він пов'язаний з властями і що він хотів би якнайскорше позбутися греко-католиків, як несподіваних конкурентів.

Наступного дня, 27-го квітня, група від'їхала до Львова. Можна сказати, що поїздка була вельми бажаною і вдалою.

Групою греко-католиків було приняте звернення до представників влади галицьких областей, щоб всіма способами допомогти переселенню поліщуків. 28-го квітня львівська телевізія передавала коротке звідомлення про цю поїздку. Юрій Руденко має намір виготовити принаймні півгодинний фільм для розповсюдження і ознайомлення широкої громадськости з екологічною ситуацією в Україні.

Із цієї поїздки випливає, що між галичанами і східняками можна налагоджувати добрі і дружні стосунки, що вони не мають нічого проти катехизації їхніх дітей та й дорослих греко-католицькими монахинями, що вони не мають нічого проти послуг духовних зі сторони греко-католицьких священиків. Побажанням є продовжити місії на Схід, зокрема в зони заражені радіяцією, це буде великим вкладом УКЦеркви в справі милосердя і любови, це буде великим стимулом для майбутнього єднання українців у святоволодимирському християнстві евентуально патріярхатові. При цьому слід пам'ятати про богослужбові і обрядові особливості східнього Богослужіння та церемоній. Побажаним було б застосування церковно-слов'янської мови з українським виголосом. Мусить бути велике вирозуміння і толерантність до ментальности і релігійного анальфабетизму східняків. У цих місцях скриті є величезні потенціяльні можливості, які ласка Божа може розвинути у святі покликання. Адреси: Священик Степанчук Василь, 255340, Київська область, селище Поліське, пров. Пархоменка, д.8., тел.: 5-32-73; Ростислав Затхей, 255340, селище Поліське, Київська область, вул. К. Маркса, 90/8; тел.: дом. 5-39-37, роб. 51-5-04.

ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Заходом місцевого хору „Діброва", дириґентом якого є великий ентузіяст Олександер Кузьма, 29-го квітня відбувся величавий концерт у Гартфорді, в каплиці місцевого „Трініти Каледж". Весь дохід був призначений на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля. Каплиця була заповнена вщерть. Концерт було започатковано імпозантним входом членів хору, які співали могутнє „Христос Воскрес".

Першою точкою програми були Обхідні Канти — Київський Кант, солісти: Ігор Стасюк, Борис Крупа, Ярослав Засатавський. Далі слідували „Христос Анесте" — Візантійський Кант, „Воскликніте Господеві вся земле" — Олександер Кузьма. „Благослови душе моя Господа" — Київський Кант, „Под Твою милость" — Київський Кант, ар. Д. Бортнянського, „Ангел сповіщав" — А. Макаров, „Плотію Уснув" — Д. Бортнянський, соліст Борис Крупа.

Останньою точкою в першій частині була американська негритянська духовна пісня „There is a balm in Gilead", солістка Меланія Кузьма.

Включення у програму цієї пісні — це був гарний жест супроти англомовної публіки, яка привітала бурею оплесків.

Милою несподіванкою був виступ Святослава Дутка із Києва, який є основником і теперішнім головою організації „Зелений Світ". Перебуваючи якраз в цей час на терені Гартфорду, він поділився своїми спостереженнями жахливих наслідків чорнобильської аварії.

У другій частині виступив шкільний хор при церкві св. Михаїла у Гартфорді з наступними піснями: „Кривий танець", гаївка, ар. А. Кохан, „Бандуристе, орле сизий" — муз. Стеценка, „Ой місяцю, місяченьку" незнаного автора, „Ой у лузі червона калина", народна пісня. Хором дириґував невтомний О.Кузьма. Вдалий виступ шкільного хору публіка нагородила рясними оплеслками.

У другій частині програми відспівано народні пісні: „Встає хмара з-за лиману" муз. І. Ємця, „Ой поля, ви поля" народна пісня ар. М. Колесси, „Ой на горі василечки сходять", М. Лисенка, „Пісня про Дніпро" П. Майбороди, соліст Я. Заставський „Ой дуб дуба" — Ф. Козицького, „Ой ходить сон" Кошиць/Барвінський, солістка Христя Стасюк, „Журавель" О. Кошиць, „Живи Україно" М. Гайворонського.

Пояснення пісень в англійській мові подавали поодинокі члени хору: Дарія Зелез, Юля Шишка, Галя Дуда і Ксеня Кизик. У шкільному хорі з поясненням виступили Наталя Саляк і Марійка Снігурович.

Без сумніву, у великій мірі до успіху причинилися солісти. Вдячна публіка заслужено нагородила виконавців довготривалими оплесками та виявами похвали. Концерт був на високому мистецькому рівні, з чого повинні бути горді виконавці та диригент, Нам, жителям Гартфорду і околиці, лишається подякувати їм за їх час і труд. Нас нічо так не єднає, як рідна пісня.

К. Гадзевич

Зустріч з прекрасним

Ще ніколи стільки мистців з України не гостювали у З'єднаних Стейтах Америки, як тепер. Львівський фолкльорний ансамбль Остапа Стахіва, „Маруся Чурай" у виконанні Галини Менкуш і Ніли Крюкової, хор хлопчиків і юнаків „Дударик" зі Львова, солісти Київського театру опери та балету імени Тараса Шевченка на чолі з неперевершеним Дмитром Гнатюком — це далеко неповний перелік гостей з України, які виступали недавно у нас, даруючи свій талант і теплоту сердець.

Після успішних виступів перед українськими громадами Балтимору, на „Верховині", Союзівці, в Нюарку, Філядельфії, в неділю, 10-го червня, артисти Київського театру опери та балету імени Тараса Шевченка дали концерт в Українському Народному Домі в Ню Йорку.

Від дирекції УНДому гостей привітав Роман Данилюк. Він повідомив, що увесь дохід з концертів призначений на Фонд допомоги дітям — жертвам Чорнобиля. З цією метою в Ню Йорку створено громадський комітет, що його очолив Ярослав Пастушенко. До складу комітету ввійшли Роман Данилюк (заступник голови), Іван Винник (секретар і фінансовий референт), Ігор Раковський, Юрій Федорів та Андрій Ластовецький (члени комітету).

Зустрінутий дружніми оплесками, на сцену піднявся Дмитро Гнатюк. „Мені надзвичайно приємно бути разом з вами у цій залі, — сказав артист. — Ніщо так не об'єднує нас, українців, як слово і пісня".

„Від берегів Дніпра-Славутича, від древнього Києва і Львова" він передав привіт землякам з Ню Йорку і відкрив концерт піснею „Моя Україно" (слова М. Ткача, музика І. Поклада).

Звучить гнівне слово Великого Кобзаря — „Гетьмани, гетьмани" (музика М. Лисенка) з поеми „Гайдамаки", арія Богдана з опери К. Данькевича „Богдан Хмельницький", народна пісня „Гей, браття-опришки" (муз. А. Кос-Анатольського). І після кожного виступу — буря оплесків. Могутній голос Гнатюка звучить нині з такою ж силою, як звучав років десять тому, коли він вперше виступав перед українцями Ню Йорку. Але інші часи тоді були. Сцену і залю ніби відгороджував невидимий бар'єр. Кожна пісня, кожне слово були узгоджені, виважені, заплановані наперед, а про якусь щирість, тісніший контакт з публікою і мови не було.

Нині Гнатюк не лише співав, але й вів концерт, щиро, невимушено розмовляв зі своїми слухачами, йшов за покликом серця, не потребуючи добирати слова. „Ми ніколи не думали, — сказав він, — що за океаном є так багато земляків, які турбуються долею України і завжди готові прийти їй на допомогу".

Д. Гнатюк розповів про гостей з Києва, сказав, що вони представляють всі реґіони нашої Батьківщини: він — Буковину, Оксана Яценко — Львівщину, Світлана Кисла — Донеччину, Степан Фіцич — Гуцульщину, Аделіна Кривошеїна — Харківщину і Полтавщину.

„Стоїть явір над водою", „Ой ходила дівчина" — ці знайомі з дитинства пісні у виконанні Світлани Кислої багатьом пригадали тихий літній вечір, рідне село, яке вони залишили у роки воєнного лихоліття. Ніжно передала Світлана і арію Еболі з опери Дж. Верді „Дон Карльос".

Хоч це був концерт клясичної музики, в ньому переважала українська пісня, яку ми часто порівнюємо з душею народу, з його живою історією. Наш народ здавна називають одним з наймузикальніших народів світу. На це звернув увагу ще в минулому столітті німецький письменник і вчений-славіст Фрідріх Боденштадт, що видав збірку перекладів українських народних пісень під назвою „Поетична Україна" (1845), в якій писав: „Ні в одній країні світу дерево народної поезії не дало таких величних плодів, ніде дух народу не виявився в піснях так жваво й правдиво, як в українців". Ці слова мимоволі прийшли на думку, коли Оксана Яценко виконала „Ой піду я до млина" і закарпатську народну пісню „Ой я знаю, що гріх маю". Прекрасними вокальними даними обдарувала природа Оксану. Це вона ще раз підтвердила, виступаючи і в дуетах з С. Кислою („Пливе човен", „Ой на гору козак воду носить", „Бодайся когут знудив") та зі Степаном Фіцичем (дует Оксани і Андрія з опери С. Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм").

Солісти Київського театру опери та балету ім. Тараса Шевченка (зліва): Оксана Яценко, Світлана Кисла, Дмитро Гнатюк, акомпаньяторка Аделіна Кривошеїна та Степан Фіцич.

(Світлив Ярослав Кушнір)

Багато теплих слів сказав про Степана Фіцича його старший вчитель і товариш Д. Гнатюк, представляючи соліста, лавреата міжнародного конкурсу оперних співаків. Як соліст, С. Фіцич виконав арії з опер „Тарас Бульба", „Марта", „Ріґолетто".

І знову на сцені Гнатюк-співак. На цей раз він подарував нам українські народні та стрілецькі пісні „Я співаю кольор чорний", „Ой важу я важу", „Гей видно село" та одну з найкращих пісень зі свого репертуару „Два кольори". Слухачі довго не відпускали співака, влаштувавши йому стоячу овацію. Навіть Андрій Добрянський — соліст Метрополітальної опери — першим кричав „Браво!"

Акомпаньювала усім на фортепіяно Аделіна Кривошеїна. Вона ж виконала низку українських мелодій.

Чудове враження залишилося від концерту. „В цій залі чогось подібного ще не було!" — така загальна думка публіки. На концерті було чимало гостей з України, які приїхали на відвідини до Ню Йорку. „Я давно мріяла побачити Гнатюка, але ніколи не вдавалося потрапити на його концерт, почути 'живий' голос співака. Треба було приїхати аж до Ню Йорку", — з захопленням ділилася враженнями вчителька зі Львова. — „Однак дивно мені, чому на концерті було так мало молоді. Одиниці. На пальцях можна порахувати...", — дивувалася гостя.

Не тільки дивно, але й прикро. І це не вперше. Мабуть, не цікавлять американців українського походження пісні Батьківщини їхніх предків. Але це окрема тема для роздумів, а може й для ширшого обговорення на сторінках нашої преси.

Слухачі подивляли голос Дмитра Гнатюка. Були й такі (і то не вперше), що цікавилися його віком. А народився співак 28 березня 1925 року. Так що перебуває у повному розквіті творчих і фізичних сил.

Діти і члени хору „Думка" вручили київським артистам букети квітів. На закінчення всі дружньо заспівали національний гимн „Ще не вмерла Україна". Він прозвучав як символ єднання синів і дочок одної України, хоч і роз'єднаних кордонами, але свідомих, що спільним для них є рідна мова, рідна пісня, рідна Батьківщина.

Після закінчення концерту київським артистам були вручені букети квітів.

Роман Юревич

Каталог малярської виставки В. Гнатенка

Черговий каталог, виданий Українським Музеєм в Ню Йорку з нагоди посмертної виставки творів Валерія Гнатенка, продовжує черґу розкішно виданих до цієї пори каталогів.

Передчасна смерть не дозволили йому прибути на цей континент, як не дозволила заокруглити його творчість, частину якої ми маємо можливість оглянути завдяки відданості його дружини, яка привезла його праці до Америки. Подаючи його короткий життєпис, вона згадує, що він уродженець Басарабії, початкові малярські студії здобув в Одесі, які дали йому солідну підготову. Аналізуючи обставини, в яких доводилось мистцям творити в часи сталінського і брежнєвського панування, вона стверджує в першій мірі перервання тяглості розвитку нашого мистецтва, через зґори накинений наказ як малювати і що малювати. Безпощадність цієї системи не тільки гальмувала природний розвиток і вияв таланту, але також укоротила Гнатенкові життя, не дозволяючи йому виїзд за кордон на лікування. Вмираючи на 40-му році життя, він все ж таки залишив по собі знаменну мистецьку спадщину, яка є предметом вникливого есею д-ра Ярослава Лешка у цьому каталозі.

Студіюючи в Одесі від 1964 до 1970 р., він набув там солідну підготову реалістичного напрямку. По переїзді до Львова пізнав нові західні течії в мистецтві, що позначилося у нього посиленою свободою творчої уяви, доходячи до абстракту. Його улюбленою темою стає портрет, де переконливо виявлений характер сюжету або хвилевий психологічний настрій. Малює ряд автопортретів, де вдумливість чи сум найбільш маркантні. У кожному з них сила експресії почувань надзвичайно виразна. Без сумніву, такий психологічний стан був спричинений довголітньою хворобою, а також життям у політичній системі, яка, наприклад, старалася змусити його свідчити проти своєї дружини, чого він, розуміється, не зробив. Портрети його дружини це яскрава ілюстрація її особистості, яку може виявити тільки людина великого таланту та ґрунтовного обізнання із сюжетом.

Виконування реставраційних праць на іконостасах та іконах в ряді церков Львівщини зміцнило його технічні вмілості та збагатило знання давного українського мистецтва.

Не соромиться Гнатенко у своїх стилістичних пошуках опертися частинно на здобутках інших відомих мистців. Його „Селянин", наприклад, виявляє велику схожість до „Селянина" ван Ґоґа, його „Іриси" приводять відразу на думку картину ван Ґоґа, продану недавно за 55 мільйонів долярів. Залюбки малював також натюрморти, які в своїй нерухомості давали йому можливість аналізувати їх в спокої. Його вплив помітний також у краєвидах Гнатенка. Сильні, повні кольори, розпроваджені енерґійними мазками, вказують не тільки на певність досвідченої руки, але також на душевний неспокій та поспіх, хоч ніколи не занедбує композиційну прецизію.

На деяких полотнах, в першій мірі, в опрацьованні кольористики, помітний також вплив Ґоґена.

Нема, однак, сумніву, що певна спорідненість стилю деяких творів Гнатенка з творами двох згаданих мистців — це наслідок спорідненя їх духовности та світовідчування, а не його бажання вступати у ними витоптані стежки.

Каталог цей — ще один видавничий осяг нашого музею, який дозволив нам пізнати мистця, що в нашому образотворчому мистецтві залишив свій виразний слід, і який також, до певної міри, став жертвою сучасного ладу в Україні.

Володимир Баран

У ЛИВАНІ РОЗГРОМЛЕНО прибічників Абу Нідаля, терористичного провідника, після дводенних боїв в околицях де поселились палестинські втікачі у південній частині країни. Згідно з повідомленнями ливанських та палестинських офіційних чинників збройні сутички почалися у таборі палестинських втікачів Рашідіє між льояльними та дисидентськими членамим фракції Абу Нідаля, що в 1973 році вийшли з Палестинської Визвольної Організації. Дисидентам допомагали озброєні вояки ПВО вірні провідникові цієї організації Ясірові Арафатові.

ФК „Карпати", Львів, — у Дітройті!

Ми є свідками небуденних подій на землях нашої Батьківщини, які розвиваються з космічною швидкістю. І те, що вчора було ще мрією-сподіванням, сьогодні стає дійсністю.

Пробуджене ґорбачовською гласністю та перебудовою відроджується національне почуття на землях цілої України і все більший потяг до духовної спадщини наших предків. Спорт, як інтеґраційна вітка нашого національно-культурного життя, не залишається позаду.

Такими вісниками відродження українського спорту на рідних землях є спадкоємці славнозвісної СТ „Україна", а тепер ФК „Карпати" Львів.

Приїзд команди „Карпати" до ЗСА та стрічі з українськими спортовими товариствами і місцевими громадами координує УСО „Тризуб", Філядельфія. Що ж за нагода: представники третьої, а може й четвертої ґенерації діяспори стрічатимуть своїх ровесників-спотсменів з Батьківщини своїх батьків та дідусів.

У Дітройті обов'язки господаря перебрало УСТ „Черник". На скору руку створився підготовчий комітет, який очолив діючий голова Товариства Х. Шалай з дружиною Осипою. Крім того до комітету увійшли подружжя С. і Р. Когути, М. Шумило, Р. Мазяк, Т.Когут, А. Мацілинська, І. Тоґан, В. Кізима та інші співпрацівники. З огляду на обмежений час комітет приступив до інтенсивної підготовки, щоб гідно привітати та прийняти земляків-спортсменів.

Комітет звернувся до Українського Конґресового Комітету та Української Координаційної Ради в Дітройті з проханням стати копатроном цих історичних зустрічей на нашому терені.

Багато членів, симпатиків, молодечі організації, фінансові установи, мистецькі ґалерії виказують свою прикладну співпрацю, бо всі бажають, щоб коротке перебування наших дорогих гостей було незабутнім. Прикладом громадської співпраці нехай послужить факт, що літографічну репродукцію образу маестра Едварда Козака, оригінал якого закупив Банк оф Комерсе, як серію колекцій „Спадщина", професійно оправив А. Качан і продається в ґалерії „Чайка", а дохід призначили на фонд фінансування перебування „Карпат" у Дітройті.

В неділю, 24-го червня ц. р., о год. 2:30 по полудні на стадіоні Адамс Гай Скул при вул. Адамс і Тінкен, в Рочестер Гілс, Миш., відбудуться міжнародні футбольні змагання ФК „Карпати", Львів, і „Віндзор Вілс" з Канади. В складі команди „Віндзор Вілс" виступлять футболісти УСТ „Черник": М. Лупинець, А. Вовк, С. Шалай і Т. Вовк.

Перед початком змагань відбудеться офіційне привітання команд, піднесення національних прапорів, виміна клюбових прапорців та спільний викоп м'яча двох передових футболістів довоєнної СТ „Україна", які вперше по 50-ох роках знову зустрінуться на зеленій мураві. Це Олександер Скоцень з Торонто та заслужений тренер України, колишній начальник команди „Карпати", яка в 1969 р. здобула кубок СРСР — Карло Мікльош.

Квитки на змагання в передпродажі по 8 дол. і 4 дол. емеритам і студентам можна купити в бюрах кредитівок „Будучність" і „Самопоміч" та в ґалеріях „Еко" і „Чайка". При брамі 10 і 5 дол. Молодь до 10-ти років — вступ вільний.

Того ж дня о год. 7-ій вечора в приміщенні Українського Культурного Центру (вул. Раєн і 11-та Миля у Воррені, Миш) відбудеться бенкет-зустріч з членами проводу та змагунами ФК „Карпати". Квитки по 25 дол. до набуття в згаданих кредитівках і ґалеріях. В усіх справах, зв'язаних з перебуванням наших спортсменів на терені Дітройту, звертатися телефонічно на число (313) 977-2429.

У зв'язку з цим звертаємось із проханням до нашої громади про поміч! У нас бували вже хорові чи танцювальні ансамблі та індивідуальні діячі українського національного ренесансу і ми їх приймали гідно, гостинно та чисельно. І коли тепер загостять наші спортсмен, ми бажали б прийняти та обдарувати їх однаково, щоб уприємнити їм цю коротку зустріч.

Тому до чисельної участи в обох імпрезах запрошує підготовчий комітет.

В ПЕРШУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього і Улюбленого
СИНА, БАТЬКА І БРАТА

св. п.

БОГДАНА „ДЬОДЯ" ОБУХОВСЬКОГО

складаємо 200 дол.
на ФОНД ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ в УКРАЇНІ

ЕВГЕН І МАГДАЛИНА ОБУХОВСЬКІ

В ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Дорогої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ І СЕСТРИ

бл. п.

МАРІЇ АНДРІЮК

з роду ПАНЕВНИК

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ і ПАНАХИДИ

у наступних Божих храмах:

Неділя, 24-го червня 1990 р. —
в церкві св. Тройці в Ірвінґтоні, Н. Дж., о год. 10:30 рано.

Вівторок, 26-го червня 1990 р. —
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 7:45 рано;
в церкві св. Івана Хрестителя у Виппані, Н. Дж., о год. 7-ій веч.

Просимо в цих днях помолитись разом з нами за спокій Її душі.

У глибокому смутку:
муж — АНДРІЙ з родиною

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 15-го лютого 1990 року відійшов несподівано у Вічність на 58-му році життя
наш Найдорожчий і Незабутній
МУЖ, БАТЬКО, СИН, БРАТ, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п. міґр

БОГДАН МИСЬКО

член Куреня УПС „Лісові Чорти".

Після похоронних відправ у днях 21-го і 22-го лютого 1990 р., тіло Покійного зложено на Вічний Спочинок на цвинтарі св. Марії на Факс Чейс біля Філядельфії.

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім за численну участь у похоронних відправах та за зворушливі вияви співчуття особисто, листовно чи телефонічно.

Сердечно дякуємо о. д-р митратові Іванові Біланичеві, парохові церкви Христа Царя, за похоронні відправи та глибоко змістовні прощальні слова. Рівнож дякуємо дириґентові Петрові Длябозі і хористам за прегарний спів під час похоронних відправ. Дякуємо похоронному заведенню Насевичів за фахове переведення похорону.

Ми зокрема вдячні інж. Юліянові Головчакові за повідомлення про смерть Покійного на радієвій програмі „Голос Мирян" та Галі Головчак за вияв щирої сердечности і за поміч у тяжких нам хвилинах. Рівнож дякуємо пл. сен. Богданові і Марії Одежинським за підготовку і переведення пластового церемоніялу „Лісових Чортів".

Особлива подяка пл. сен. інж. Юрієві Богачевському за прощальні слова під час Парастасу від Пластової Станиці м. Філядельфії та пл. сен. Богданові Одежинському від Пластового Куреня „Лісових Чортів"; Миколі Кавці за прощання під час Тризни від таборян Реґензбурґу, та другові Покійного Стефанові Макухові за прощання від себе, дружини Анни та від приятелів. Зокрема дякуємо інж. Юліянові Головчакові за гарне переведення поминальної Тризни, як рівнож паням Сестрицтва св. Анни, які допомагали в підготовленні.

Ми вдячні за численні Святі Літурґії за спокій душі Покійного. Щиро дякуємо за безліч квітів Родині, як рівнож Приятелям, Знайомим і Працівникам "Free Library of Philadelphia

Щиросердечно дякуємо Друзям і Знайомим за щедрі пожертви на громадські цілі.

На Товариство „Свята Софія" $1.500 зложили: інж. Ю. і О. Головчак, М. і Т. Флюнт, д-р Р. Навроцька, О. Колінко, Т. і І. Івасів, У. Кулиняк, Б. і С. Макух, М. Раковська, д-р Л. і І. Рудницькі, Л. Козіцька, І. Лабунька, д-р О. і Р. Яхторович, д-р М. і Н. Яхторович, д-р Б. і Л. Іванець, д-р Ю. і Н. Попель, Б. і А. Мисько, Р. Олеарчик, І. М. Леочко, Б. і Н. Леочко, О. Кондрат, С. Гутович та співпрацівники "Free Library of Philadelphia"

На виховні потреби пластової молоді $610 зложили: М. і Л. Кавка, Г. Масельська, І. Субтельна, А. Клос, М. Турчин, Ю. і Х. Гура, Х. Масюк, С. і О. Кушнір, інж. Р. і Т. Левицькі, М. Леськів, М. Шиприкевич, С. Геврик, інж. Б. і Н. Павлюк, інж. М. і С. Білас, д-р І. і М. Федорів, д-р Н. і Н. Сендзік, Ю. і Г. Куц, Б. і Л. Одежинські, З. і А. Бойчук, К. Пак, В. Пак, д-р О. і д-р З. Черник.

На Український Освітньо-Культурний Центр $495 зложили: О. Поритко, Н. Лоцуняк, О. Лукасевич, С. і А. Макух, В. Маркевич, Г. Гомзяк, М. і Є. Капій, інж. І. і Л. Бугай, А. Кіндрачук, Л. Ришавий, інж. Б. і Д. Захарчук, Б. і Н. Кульба, З. Кебуз, І. Юрчак, М. Шант, Т. Книш, інж. І. і Л. Пак, З. і Р. Пасовські, Б. і С. Макух, В. і М. Панчак.

На Спортове Товариство „Тризуб" $20 зложили М. і М. Луцькі.

Щиро дякуємо за Вашу жертвенність. Нехай Всемогучий Господь винагородить Вас своїми ласками за Ваші добрі серця.

Назавжди Вам вдячні

дружина — ЗІРКА
син — ЕРАСТ ПОГОРИЛО
батько — ВОЛОДИМИР
сестра — НАТАЛКА з мужем д-р ЮРІЄМ ПОПЕЛЕМ і донечками МАЄЮ, НІНОЮ і ЛАРОЮ
теща — ОКСАНА КОЛІНКО
шваґерка — ОРИСЯ КОЛІНКО

Зміна...

(Закінчення зі стор. 2)

загальникових звітів про „виконну велику працю й про досягнення видатних здобутків", про які звітується загальниково без ближчого окреслення, в чому ці досягнення проявляються. Це свого роду пустослів'я.

Зміна варти матиме ще одну позитивну сторінку. Є всі познаки на те, що з відходом старшого покоління зійдуть із ним у могилу наші філософічно-світоглядові й ідеологічні та партійно-політичні чвари, зваси, міжусобиці, притаманні нам створити, зміцнити, розбудувати та втримати держави. Не так „воріженьки", як згадані пороки стали чи не єдиною причиною нашої бездержавности. Коли читати „Повість временних літ", то страх збирає скільки там братовбивчих суперечок, походів князів один проти одного, проти власних батьків і дітей та племінників інколи за дуже дрібні справи. Скільки було „цілування хреста" на знак згоди, й нехтування присяги, скільки прикликувано на поміч ворожих сусідів — поляків (ляхів), „диких половців", угрів, чехів. Рідко котрий князь закликав ставити добро Руси понад приватні інтереси й амбіції.

Перенесені з рідного краю на поселення пережитки старших форм політичного думання й дії стали перешкодою здійснення нашого ідеалу — вільної України. В змінених умовах повоєнного світу, ці архаїчні, неактуальні й непопулярні погляди, переконання й дії та способи розв'язки складних політичних проблем не дадуть позитивних наслідків, навпаки стануть прешкодою на правильному шляху до волі. Тому добре, що стало конкретизуватися гасло: Дорога молодим!

ВІСТІ З САСКАТУНУ

Гості-доповідачі з України

Заходами Саскачеванських Приятелів Руху, у Саскатуні відбулися дві зустрічі з гостями з України. Дня 6-го квітня гостив у Саскатуні Василь Герасим'юк, поет з України, автор трьох видань поезії й один з поетів, твори якого увійшли в антологію нової української поезії під назвою „Вісімдесятники". Зустріч відбулася в Українському Музеї Канади і програму відкрила директор Музею д-р Женя Заячковська. Гостя представила д-р Рома Франко, голова Саскачеванських Приятелів Руху.

Поет Герасим'юк виголосив надзвичайно цікаву і змістовну доповідь про молодих письменників України, відчитав деякі свої твори, а опісля відповів на запити присутніх. Д-р С. Дершко подякував поетові Герасим'юкові за приємну зустріч, яка всіх підносить на дусі. Під час прийняття, що відбулося після доповіді, поет підписував свої книжки.

Дня 17-го квітня проф. Веньямін Сікора, видатний економіст з Києва, виголосив доповідь англійською мовою у міській бібліотеці про економічні проблеми України. До Канади він приїхав на тримісячне стажування у Центрі Совєтських Студій при університеті Ватерлю-Льоріє в Онтаріо. В Україні він є членом Великої Ради Руху. У своїй доповіді він заохочував канадських підприємців брати участь у відбудові української економії. Як член Руху, він пропагує підтримку у боротьбі за демократичні права українського народу, щоб осягнути не лише економічну суверенність, але і політичну.

Господарем вечора був Ігор Кодак, гостя представив Михась Кавецький, а подяку висловив Юрій Жеребецький. На закінчення вечора Євген Максим'юк виголосив змістовне слово про Рух, його діяльність, та його потреби.

Під час перебування в Саскатуні проф. Сікора також відбув семінар з професорами економічного, політичного, історичного та славістичного відділів Саскачеванського університету, мав інтерв'ю з представниками преси та телебачення, відвідав провінційну столицю, Ріджайну, де ним опікувався член Руху проф. Петро Воробій, і також мав поїздку на фарми з представником провінційного сільськогосподарського відділу.

Саскатун „Дітям Чорнобиля"

У Саскатуні посадник міста Генрі Дейдей, проголосив день 29-го квітня Днем Допомоги Дітям Чорнобиля. У цей день, що був присв'ячений четвертій річниці чорнобильської трагедії, заходами Саскачеванських Приятелів Руху відбувся Молебень біля міської ратуші за видужання дітей поражених чорнобильською радіяцією. Участь у молебні взяло шість священників та біля 200 осіб помимо сніговії, що навістила Саскачеван.

Усі наші організації і церкви були заступлені зі своїми прапорами, а було їх 17. Репортери з трьох місцевих телевізійних станцій передали уривки з молебня під час локальних новинок і зрбили інтерв'ю з колишнім жителем Києва Анатолієм Манжолою та з канадкою Петрусею Тимчатин, яка була студенткою в Києві під час вибуху в Чорнобилі.

Після молебня присутні перейшли до готелю „Голідей Ін", щоб взяти участь у скромній вечері із відповідною програмою. Усі місця на бенкетовій залі були заповнені. Приємно було бачити значне число молоді та молодих людей. Вечерю почато молитвою, що її перевів о. Р. Лужний парох української католицької катедри св. Юрія.

Після вечері голова Саскачеванських Приятелів Руху проф. Рома Франко привітала всіх присутніх та висловила признання громаді за таку чисельну участь. Вона з'ясувала завдання Руху у цей критичний для України час, пригадала про пророблену роботу Руху у Саскачевані за короткий час його існування, начеркнула плян праці на майбутнє і поінформувала присутніх, що вже вислано $6000.00 на поміч дітям Чорнобиля на закуп ліків, вітамінів, шприців. Дальше переведення програми проф. Франко передала Юркові Жеребецькому.

Ю. Жеребецький змалював картину знищення життя і занечищення води, повітря та землі пилюками атомних реакторів Чорнобиля. Він пояснив, що сила експлозії у Чорнобилі була в 70 разів страшніша ніж у Гірошімі. Тепер можна собі уявити наслідки цього вибуху.

У привіті від міста Саскатуну, радний Павло Мостовий зробив цікавий висновок, що ця трагічна подія змінює нашу свідомість, об'єднує нас всіх із нашими рідними в Україні, підносить нашу спільну відповідальність за нашу буддуччину, цементує діяспору і материк, і таким чином приспішує великий день, день Української Самостійности. Від Провінційної Ради Конгресу Українців Канади привіт зложив Михайло Бойчук.

Віра Лабач представила відеофільм „Літак Допомоги дітям Чорнобиля, 1990". Вона пояснила прохід допомоги дарів в Україну, зустрічі літака-вантажника „Руслан" у Києві українською дітворою та представниками Руху, розподіл привезеного між лікарнями та відвідини шпиталів і зустрічі з лікарями та з батьками поражених дітей. Фільм залишив глибоке враження і захопив присутніх до дальшої праці, щоб помогти рідним у їхній потребі.

Слово від духовенства мали о. Василь Макаренко, парох православної громади Всіх Святих та о. Лужний. Вони оба закликали до любови і щедрости для нашого страдального народу. Молитвою о. Василь Макаренко закрив вечерю, а на закінчення всі відспівали національний гимн, „Ще не вмерла Україна".

Н. Н.

Свято весни на Новому Соколі

Команда, Булава та учасники Свята Весни на Новому Соколі.

В останніх днях травня — від 27-го до 29-го, на Новому Соколі відбулося традиційне пластове Свято Весни новосокільської округи. Першими, бо вже в четвер, 24-го травня, з Канади, з далекого Вінніпегу прибуло чотирьох пластунів „Дротів", членів першого старшопластунського Куреня ім. С. О. Тисовського, які спільно зі стежею баффалівських „Дротів" взялися до підготови запланованої програми. У п'ятницю „Дроти" відбули малу раду і прийняли у свої ряди трьох нових членів.

Метеорологи заповіли добру погоду, і вона справді була вимріяною. Новий Сокіл на привітання своїх гостей-пластунів надів на себе найновішу і найкращу одежу. У повному розквіті весняної краси і чару, виглядом — він немов щиро розсміяна дитина-новак у пластовому однострою, щасливий, що до нього з'їхалося коло 50 учасників Свята — пл. молоді і дітей. Стежки та площі, де таборувала пл. молодь, загомоніли рідною українською мовою і співом.

Глянеш оком — кругом свіжою зеленню замаїлися ліси, гаї, покошені трави п'янким ароматом свіжого повітря наповнюють груди, а поляни на узбіччя лісу милують очі, немов дівча, заскочене білим квітом ромену. І всю красу ніжно пригортає пестощами золотого проміння сонця благословенна рука Всемогучого Творця.

На струнко при співі пластового гимну на щоглу піднесено прапори: зоряний — нашої прибраної Батьківщини, та синьо-жовтий — рідної України! Молитвою та звітом до комендантки свята ст. пл. Наді Ратич звітував бунчужний ст. пл. Юрій Депутат. Писар ст. пл. Теодор Кущак відчитав наказ. Свято проходило під кличем відзначення 40-річчя існування й праці пластових станиць Рочестеру та Баффала.

Підтабором новацтва зайнялися новацькі виховниці-сестрички пл. сен. Галя Снігур та ст. пл. Ірена Ващак. Булаву свята в реалізації програми у різних ділянках проці творили такі пл. виховники:

Ст. пл. Дануся Левицька, Мар'янка Якубовська, Христя Паславська, курінний „Дротів" ст. пл. Роман Левицький, ст. пл-ни Михайло Петрик, Адріян Грещишин, Борислав Білаш — координатор, Мирон Депутат — заступник координатора та пл. сен. Ярослав Пришляк — опікун.

Суботній день виповнився змаганнями теренової гри та надзвичайно цікавим змагом вмілості з перешкодами. У цій грі вмілість новацтва „майже" дорівнювала міцнішим фізично силам юнацтва.

У різних годинах вечора відбувалася ватра при співучасті пл. сеніорок і ст. пластунства баффалівської станиці та гостей батьків. Ватрою вміло проводили ст. пл. Мирон і Юрій Депутати та Адріян Грещишин. Приємно було слухати співу гарних пісень юнацтва, які переплітались жартівливими скечами та самодіяльними точками новацтва. Запрошений до слова пл. сен. Ярослав Пришляк — станичний баффалівської станиці висловив признання проводові та членам „Дротів" за організацію і знамениту програму свята. Як бачимо, учасники свята почуваються вдоволеними та щасливими, — сказав станичний. — Не все, що є велике і багато, є добре. Хоч чисельно наше свято невелике, але виявлена активна участь кожного учасника створила атмосферу радісного переживання. Відповідаючи ст. пл. з Вінніпегу Теодорові Кущакові на його захоплення природньою красою Нового Сокола, станичний коротко переповів історію купівлі і розбудови цієї першої пластової оселі. Протоптані стежки є позначені живими слідами покійного Першого Начального Пластуна — проф. Северина Левицького, Сірого Лева. Сокіл — це частина існування і розбудови та росту самого Пласту.

В часі пл. таборів, окремих пл. з'їздів чи вишколів, Божа опіка та чинний дух Сірого Лева тут відчутний і творить гармонію легкого й милого пластування. Тому в часі пл. таборів Новий Сокіл заповнюється все новими охочими учасниками з різних міст Америки та Канади.

В неділю о годині 4-ій закінчилося свято для новацтва та частини юнацтва. Провід свята до понеділка перебрали ст. пл. Мирон Депутат — комендант, ст. пл. Юрій Депутат — бунчужний та ст. пл. Адріян Грещишин — писар. Гуртковe куховарення, спортові ігри й забави та змагом „Лисячим бігом" в понеділок в полудневих годинах закінчено це особливо гарне Свято Весни, яке відвідали Крайові Коменданти Юнацтва, ст. пл. Христя Санторе та Роман Білинський.

Братчик Славко

Там де...

(Закінчення зі стор. 2)

ких докорінних питань олімпійського руху, маючи в НОК СРСР один голос, зате над собою має добрий десяток інших організацій, які все вирішать за нього. Отже — зазначує далі Маєвський — ми логічно прийшли до того, що це просто 'комітет'. А точніше — черговий підрозділ Держкомспорту, який знадобився в скрутну хвилину для того, щоб влаштувати на роботу керівних працівників, після серії скорочень і загрози ліквідації Держкомспорту взагалі..." На кінець своїх міркувань Маєвський підкреслив, що основною перешкодою до створення НОК України є М. Грамов у Москві, який, очевидно із політичних причин, заявив, що для цього аби стати членом МОК треба мати п'ять федерацій, в цьому числі 3 з олімпійських видів спорту, визнаних міжнародними федераціями спорту".

Не зважаючи на усі перепетії, що їх приходиться поборювати, українські патріоти з кожним черговим днем наближаються до своєї мети, створити НОК України та на зразок Грузії і Литви свою незалежну від центру Футбольну лігу.

Якщо йдеться про НОК України, то в згаданому числі „С.Г." з 26-го травня 1990 року між іншими написали: „Проєкт Статуту, розісланий на місця, зазнав певних змін у порівнянні з тим, що його друкувала 'Спортивна газета'. Оскільки він все ж залишається тільки проєктом, то не наводимо його повністю до затвердження конференцією". (Конференція засновників Олімпійського комітету має відбутися в біжучому, або наступному місяці, де очевидно ще будуть спроби режиму задержати процес формації НОК України, зам. О.Т.). Далі редакція „Спортивної газети" відмітила, що „йдеться вже (стаття 1) про Національний Олімпійський Комітет України, який мусить бути самостійною громадською організацією, юридичною особою, що діє протягом необмеженого часу має власну печатку з зображенням символіки, поточний рахунок. Національний Олімпійський Комітет України (стаття 3) має свій прапор, емблему, клич „Мир і спорт", видає власну газету (журнал)".

Значні зміни є й у статті другій (пригадуємо, що згідно з цією статтею, підкиненою режимниками, ОКУ мав виконувати функцію філії НОК СССР, зам. О.Т.) де йдеться про завдання НОК України. Про всі ці зміни редакція деталів не подала, але не сумніваємося, що їх запропонували національно свідомі спортові діячі і тренери та спортовці. Накінець хочемо віднотувати факт, що намагання українських патріотів в Україні, створити НОК України, всеціло підтримують усі українські організації в діяспорі. Особливо Світовий Конгрес Вільних Українців, Українська Спортова Централя Америки і Канади, Спілка Української Молоді у вільному світі, організація Пласт, члени яких неодноразово брали участь в акціях в користь самостійних виступів України на Олімпіядах. Український Народний Союз, найбільша й насильніша українська організація у вільному світі. Вияв підтримки УНС для створення НОК України є замаркований в одній із точок резолюції, що її одноголосно прийняло біля 300 делеґатів на 32-ій Конвенції в Балтиморі 1-го червня 1990 року.

Святочно...

(Закінчення зі стор. 1)

УНС д-р І. Флис дякував промовцям за теплі слова і ще раз підкреслив готовість УНС допомогти інститутові у його праці. Коротко промовляли також М. Воробій і В. Анастас. Цей останній дякував зокрема своїй асистентці Тересі Млекодай і кураторові Г. Миронюк за їхню співпрацю та допомогу у викінченні першого тому індексу.

Окрема програма для публіки відбулася того ж вечора в Українському Народному Домі, в якій офіційно передано українській спільноті перший том індексу. Тут говорив В. Анастас, директор проєкту, який підкреслив важливість цієї праці для наукових і культурних цілей. Він також наголосив це, що „Свобода" це був єдиний публічний голос, яким перші іміґранти могли висловити свої думки, а сьогодні це єдине джерело інформацій про українців в ЗСА впродовж майже 100 років.

Проф. Р. Веколі згадав у своєму слові, що інститут в цьому році святкує своє 25-річчя, а українську збірку матеріялів у ньому започаткував та зорганізував сл. п. проф. Олександер Грановський і вона становить інтеґральну частину інституту.

Головний предсідник УНС д-р І. Флис дякував проф. Р. Веколі, М. Воробій та В. Анастасові за їхню велику працю, а при тому звернув увагу присутніх на цю поважну ролю, яку має „Свобода" та УНС у втриманні української ідентичности в ЗСА, як також в підтримці стремлінь до незалежности українського народу. Саме ця підтримка стала сьогодні головною ціллю так для УНС, як і для цілого українського поселення в ЗСА.

В часі перебування у Ст. Пол і Міннеаполісі члени Екзекутиви УНС обговорили в інституті справу дальшого індексу та погодилися на піднесення своїх дотацій так, щоб можна було заанґажувати на частинну працю другу фахову силу. Члени Екзекутиви зустрілися також із місцевими членами Відділів УНС і місцевими секретарями для обговорення актуальних справ УНС.

Перший том індексу можна дістати в книгарні „Свободи" за ціну 25 дол. і 2 дол. на поштову пересилку. Замовлення приймає також інститут під адресою: Immigration History Research Center, 826 Berry St., Saint Paul, Minn. 55114; (612) 627-4208.

При замовленні більшої кількости примірників пересилка буде коштувати 4 дол. При замовленні 10-24 примірників опуст 10%, а при 25 і більше — 15%.